

До спеціалізованої вченої ради
Д 26.007.05 у Національній
академії внутрішніх справ,
ДП-680, м. Київ, пл. Солом'янська, 1

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертацію Войтюка Романа Віталійовича,
підготовлену на тему «Детектив Національного антикорупційного бюро
України як суб'єкт кримінальних процесуальних правовідносин»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова
експертиза; оперативно-розшукова діяльність**

Актуальність теми дослідження.

Протидія корупції в Україні є одним із найважливіших державних завдань. В останні десятиліття корупція досить часто інтерпретується як складне негативне суспільне явище, зумовлене внутрішніми політичними, економічними, культурними й адміністративними чинниками. Саме тому сьогодні на шляху розбудови України як незалежної правової держави європейського зразка перед державними органами стоїть складне завдання – провадження антикорупційної реформи основною метою якої є суттєве зменшення корупції в Україні, зменшення втрат державного бюджету та бізнесу через корупційну діяльність, а також підвищення позицій України у міжнародних рейтингах, що оцінюють рівень корупції. Так, 14 жовтня 2014 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» № 1698-VII, відповідно до якого було створено новий правоохоронний орган, діяльність якого спрямована на протидію кримінальним корупційним правопорушенням, учиненим вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та які загрожують національній безпеці.

Про результати роботи Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) свідчать дані офіційних звітів. Так, у роботі детективів у першому півріччі 2018 року перебувало 683 кримінальних проваджень, з них 143

ВРСДЗ НАВС	
Вх. №	80
“ 08 ”	01 20 19 р.
кількість аркушів:	15
осн. док.	додаток —

скеровано до суду. Відповідно до звіту НАБУ за I півріччя 2018 року сума збитків від злочинів, які розслідують детективи НАБУ, становить 196,6 млрд грн. та відшкодовано 360,3 млрд грн.

Водночас, у правозастосовній діяльності детективів НАБУ існує низка проблем, що перешкоджають їх ефективній роботі у протидії корупційним кримінальним правопорушенням. Ці проблеми, пов'язані з законодавчим врегулюванням процесуального статусу детективів НАБУ – правами, обов'язками, гарантіями діяльності, особливою підслідністю, а також відсутністю або недосконалістю окремих елементів ефективного механізму протидії корупції (антикорупційного суду, порядку встановлення та обрахування розміру шкоди, завданої корупційними кримінальними правопорушеннями, недоторканості суддів і народних депутатів, підстав та порядку здійснення заходів забезпечення кримінального провадження й негласних слідчих (розшукових) дій, інституту угод у кримінальному провадженні, якісних кримінально-правових норм, що встановлюють відповідальність за корупційні злочини тощо).

Окремі проблемні питання діяльності детективів НАБУ досліджували С. С. Аскеров, О. В. Баганець, Ю. М. Бардачов, Р. В. Гречанюк, О. В. Головкін, О. А. Клименко, І. І. Коротич, І. П. Лопушинський, В. Б. Пасічник, Я. Ю. Пилип, А. В. Савченко, А. В. Самодін, Г. І. Сисоєнко, Є. Д. Скулиш, Л. Д. Удалова, В. І. Цимбалюк, В. І. Чечерський, Н. В. Шинкаренко, О. М. Юрченко, Ю. П. Янович та інші науковці. Водночас, в Україні немає наукових доробків, у яких було б поглиблено вивчено кримінальну процесуальну діяльність означеного суб'єкта, ураховано чи передбачено розв'язання проблем, що постають під час правозастосовної діяльності новоствореного правоохоронного органу, що негативно впливає на ефективність роботи детективів НАБУ, результати яких значною мірою залежать від належної організації досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень, наявності для цього достатнього кола повноважень і гарантій їх забезпечення.

Викладене свідчить про актуальність даного комплексного дослідження діяльності детектива як учасника кримінальних процесуальних відносин.

Мета дослідження відповідає предмету дослідження та правильно розкривається у відповідних завданнях.

Об'єкт і предмет дослідження визначені вірно.

Емпіричний матеріал цілком достатній, щоб стверджувати про об'єктивність зроблених висновків.

Наукові положення, викладені у дисертації, ґрунтуються на грамотному використанні сучасних прийомів і методів наукового пізнання, які обрані з врахуванням визначеної мети та сформульованих завдань.

Ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, що сформульовані в дисертації та авторефераті, визначається кількома обставинами.

Перш за все, автор достатньо повно вивчив та проаналізував наукову літературу як загальнотеоретичного, так і спеціального характеру, яка стосувалася тематики дослідження. Варто відзначити сумлінне використання здобувачем різнопланової джерельної бази, які стосуються проблематики дослідження. Дисертант використовує об'єктивну критику і науковий стиль полеміки, дохідливу мову викладу, що вказує на вдало обрану власну методику дослідження та раціональне використання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання.

Позитивно характеризує дослідження і те, що наукові висновки та рекомендації, які містяться в дисертації, будуються на методі системного аналізу положень чинного кримінального та кримінального процесуального законодавства, філософії, логіки та інших галузевих правових наук, відомчих нормативних актів та інструкцій, статистичних даних і аналітичних матеріалів НАБУ за 2016–2018 рр., відомості Transparency International за 2012–2017 рр. щодо стану корупції в Україні, зведених даних інтерв'ювання 67 детективів, проведеного протягом 2016–2017 рр., результатів опитування

102 детективів НАБУ у 2017 р., 600 ухвал слідчих суддів Солом'янського районного суду м. Києва, винесених в період з 30 березня 2017 р. по 4 вересня 2017 р. з Єдиного державного реєстру судових рішень, матеріалів ЗМІ, а також особистого досвіду роботи в НАБУ, що дозволило комплексно розкрити обрану тему дослідження.

По-друге, достовірність одержаних наукових положень і результатів дисертації обумовлена тим, що положення та висновки не суперечать усталеним, апробованим науковим положенням у сучасній науці кримінального процесуального права.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертації, авторефераті та опублікованих працях.

Основні положення та висновки дослідження, що сформульовані в дисертації, відображено в 13 публікаціях, серед яких шість статей – у журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, одна – у міжнародному науковому виданні, та шість тез виступів – у збірниках тез наукових доповідей, оприлюднених на конференціях.

Все це дозволяє зробити висновок про належний рівень обґрунтованості основних положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їхню репрезентативність та свідчить про належний науковий рівень дослідження, яке за своїм змістом і розглядом проблем відповідає поставленим вимогам.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що дисертація є першим в українській кримінальній процесуальній науці системним і комплексним дисертаційним дослідженням діяльності детектива НАБУ як суб'єкта кримінальних процесуальних правовідносин.

До найбільш важливих положень, що містять наукову новизну, слід віднести наступні:

уперше:

виокремлення складових повноважень детектива НАБУ (загальні повноваження, повноваження слідчого, повноваження працівника оперативного підрозділу);

визначення трьохелементної нормативно-правову структуру кримінального процесуального статусу детектива НАБУ;

визначено процесуальний порядок оскарження детективом НАБУ рішень, дій та бездіяльності прокурора САП шляхом розроблення пропозицій щодо встановлення процесуального строку погодження клопотань прокурором САП, закінчення якого слід вважати початком бездіяльності, яка може бути оскаржена не пізніше трьох днів.

Це дозволило здійснити дослідження значного кола проблем, які залишилися поза увагою вчених, але мають важливе практичне та теоретичне значення.

З урахуванням зазначеного можна стверджувати, що новизна дисертації виявляється як у самому підході до досліджуваних проблем, так і у запропонованому розв'язанні конкретних питань.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки й пропозиції впроваджено та надалі може бути використано у:

законотворчій діяльності – при внесенні змін і доповнень до КПК України та інших законів (довідка Інституту законодавства Верховної Ради України від 29 січня 2018 р.);

правозастосовній діяльності органів досудового розслідування – у процесі застосування у практичній діяльності слідчих підрозділів, а також під час проведення занять в системі службової підготовки слідчих (акт впровадження Головного слідчого управління Національної поліції України від 02 квітня 2018 р.);

освітньому процесі – при проведенні різних видів навчальних занять зі здобувачами вищої освіти Національної академії внутрішніх справ з

дисциплін: «Кримінальний процес», «Управління підрозділами досудового розслідування», «Особливі порядки кримінального провадження» (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 10 січня 2018 р.).

Структура та обсяг дисертації побудована таким чином, що дозволяє здобувачу досягти обрану мету та виконати поставлені завдання і складається із вступу, трьох розділів, що поєднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (324 найменування) та шести додатків. Загальний обсяг дисертації становить 281 сторінку, із них основний обсяг тексту – 183 сторінки.

Оцінка змісту дисертації. Автором висвітлено та опрацьовано комплекс проблем що стосуються діяльності детектива НАБУ як суб'єкта кримінальних процесуальних правовідносин:

У Розділі 1 «Теоретико-методологічні засади дослідження детектива Національного антикорупційного бюро України як суб'єкта кримінальних процесуальних відносин» розглянуто, зокрема, питання становлення детектива Національного антикорупційного бюро України як суб'єкта кримінальних процесуальних відносин та сучасний стан дослідження проблем його діяльності. Встановлено, що детективи НАБУ як учасники кримінальних процесуальних відносин зіштовхнулися, насамперед, з такими проблемами, як системна корупція в державі на всіх рівнях; відсутність політичної волі на протидію корупції; позитивна оцінка корупції та високий рівень її сприйняття значною частиною суспільства; високий рівень латентності корупційних кримінальних правопорушень.

Заслугове на увагу проведена автором класифікація антикорупційних органів залежно від виконуваних функцій, а саме: 1) ті, які забезпечують формування та реалізацію державної антикорупційної політики; 2) ті, які уповноважені на недопущення вчинення корупційних кримінальних правопорушень, їх виявлення, припинення, розкриття та розслідування; 3) ті, які здійснюють функцію нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування; 4) ті,

які здійснюють досудове розслідування у корупційних кримінальних правопорушеннях. Окремо варто звернути увагу на обґрунтованість доцільності доповнення ч. 1 ст. 3 КПК України п. 4-1 визначенням детектива.

Дисертантом вдало проведено порівняльний аналіз функціонування антикорупційних органів Гонконгу, Сінгапуру, Польщі, Великобританії, Литви, Болгарії, Латвії та Кореї, який свідчить про доцільність створення окремого підрозділу детективів НАБУ, основним призначенням якого буде запобігання корупційним кримінальним правопорушенням. За результатами вивчення зарубіжного досвіду запропоновано розширення самостійності детектива НАБУ шляхом надання можливості звернення до слідчого судді з клопотанням про проведення слідчих (розшукових) дій та заходів забезпечення кримінального провадження без погодження з прокурором САП, з наступним його повідомленням.

У Розділі 2 «Кримінальний процесуальний статус детектива Національного антикорупційного бюро України», який складається з двох підрозділів розглянуто наступні питання

У підрозділі 2.1 «Повноваження детектива Національного антикорупційного бюро України як суб'єкта кримінальних процесуальних відносин» здійснено систематизацію, узагальнення та логічне осмислення повноважень детектива НАБУ.

На підставі проведеного аналізу дисертантом констатовано, що детективи НАБУ відповідно до повноважень виконують три функції: 1) оперативно-розшукову; 2) досудового розслідування; 3) запобігання злочинам, а також досить чітко аргументовано поділ повноважень детектива НАБУ на три частини: 1) загальних повноважень; 2) повноважень слідчого; 3) повноважень працівника оперативного підрозділу. Разом з тим, досить цікавими є результати опитування, які вказують, що лише 84,32 % опитаних детективів усвідомлює цей факт. Натомість, 11,72 % респондентів вважає, що їхні права та обов'язки визначаються лише КПК України.

Автором запропоновано поділити повноваження детектива НАБУ залежно від суб'єкта, чиї повноваження він реалізує, на ті, які він реалізує як слідчий та ті, які він реалізує як оперативний працівник. Повноваження, які детектив НАБУ реалізує як слідчий поділено на: повноваження, пов'язані з рухом кримінального провадження; загальні повноваження, пов'язані із здійсненням досудового розслідування; повноваження, пов'язані із застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження; повноваження, пов'язані з проведенням слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій; повноваження щодо міжнародного співробітництва. Права та обов'язки детектива, які він реалізує як оперативний працівник, включають дії, які він має право ініціювати, та дії, які він має право вчиняти самостійно. Права та обов'язки детектива, які він реалізує як оперативний працівник, можна поділити на ті, що стосуються права ініціювати певні дії, та ті, які він має право вчиняти самостійно.

Закріплення за детективами НАБУ кримінальної процесуальної функції запобігання кримінальним правопорушенням відповідає позитивному досвіду функціонування аналогічних органів в окремих зарубіжних країнах. З метою забезпечення її реалізації вказано на доцільність запровадження окремої кримінальної процесуальної норми про виявлення причин і умов вчинення злочину. Ефективна її реалізація потребує налагодження взаємодії детективів НАБУ з іншими державними органами, для чого необхідно розробити відповідні міжвідомчі інструкції щодо напрямів і форм такої взаємодії.

Погоджуємось з думкою, що реалізація цієї функції має здійснюватися за такими напрямами: 1) попередження корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності; 2) припинення корупційних правопорушень цієї категорії; 3) виявлення та усунення (нейтралізація) причин і умов, які сприяють вчиненню корупційних правопорушень.

У підрозділі 2.2 «Процесуальні гарантії діяльності та юридична відповідальність детектива Національного антикорупційного бюро України»

розкрито процесуальні гарантії діяльності та юридичну відповідальність детектива НАБУ. Шляхом аналізу загальних рис гарантій дотримання прав суб'єктів кримінального процесу виокремлено поняття, завдання та ознаки гарантій діяльності детектива НАБУ, а також здійснено їх систематизацію. Доцільною є пропозиція поділу гарантій детектива НАБУ на три групи: 1) гарантії, спрямовані на забезпечення прав учасників кримінального провадження; 2) гарантії, спрямовані на забезпечення належного досудового розслідування; 3) гарантії, спрямовані на забезпечення діяльності детектива НАБУ.

Автором чітко обгрунтовано необхідність розширення процесуальної самостійності детектива НАБУ, одним із механізмів реалізації якого є право останнього на оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора САП. За результатами дослідження встановлено необхідність законодавчого врегулювання процесуальних строків погодження клопотань прокурором САП, що надасть можливість детективу НАБУ оскаржити бездіяльність після закінчення строку, визначеного для погодження клопотання.

У Розділі 3 «Здійснення повноважень детективом Національного антикорупційного бюро України як суб'єктом кримінальних процесуальних відносин», який складається з трьох підрозділів:

У підрозділі 3.1 «Проблеми реалізації повноважень детективом Національного антикорупційного бюро України як суб'єктом кримінальних процесуальних відносин» встановлено, що одна з найбільш актуальних проблем реалізації повноважень детективом НАБУ як суб'єктом кримінальних процесуальних відносин полягає в можливості детектива реалізувати свої повноваження як слідчого та оперативного працівника. Адже, в одному кримінальному провадженні одночасне чи паралельне виконання таких функцій є проблематичним. На думку автора, за умови якщо у кримінальному провадженні детектив виконує функцію досудового розслідування, то вже діяти як оперативний працівник він не може, бо це суперечить і КПК України, і загальній процедурі досудового розслідування.

Одночасне виконання повноважень слідчого та оперативного працівника також неможливе. Якщо детектив бере участь у слідчих (розшукових) діях як оперативний працівник, то в подальшому він може бути допитаний як свідок. За таких умов, досудове розслідування доручається іншому детективу.

Автором досить вдало розкрито найбільш значущі проблеми, що виникають при реалізації їхніх повноважень як суб'єктів кримінальних процесуальних правовідносин:

1) неможливість застосування інституту звільнення від відбування покарання з випробуванням до осіб, засуджених за корупційний злочин, у разі укладення угоди про визнання винуватості;

2) відсутність у детективів НАБУ права надавати доручення оперативним підрозділам інших правоохоронних органів щодо проведення інших процесуальних дій, окрім здійснення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій в кримінальному провадженні;

3) відсутність антикорупційного суду, що спеціалізуватимуться на розгляді корупційних кримінальних правопорушень;

4) обмеженість можливостей детективів НАБУ у притягненні до кримінальної відповідальності народних депутатів і судів, а також у виявленні вчинених ними злочинів;

5) застосування застави до осіб, які вчинили корупційні кримінальні правопорушення;

6) відсутність у НАБУ права самостійного зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, а також труднощі у проведенні інших негласних слідчих (розшукових) дій тощо.

Заслужують на окрему увагу сформульовані дисертантом пропозиції щодо вирішення проблем, що виникають під час реалізації повноважень детективом НАБУ як суб'єктом кримінальних процесуальних відносин, пов'язані з:

1) встановленням заборони детективам НАБУ брати участь у кримінальному провадженні, якщо вони брали участь у цьому ж провадженні як оперативні працівники;

2) наданням детективам НАБУ права самостійного зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж;

3) поширенням положення про доручення оперативним підрозділам на проведення не лише слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових), але й інших процесуальних дій.

У підрозділі 3.2 «Взаємодія детектива Національного антикорупційного бюро України з правоохоронними та контролюючими органами під час досудового розслідування корупційних злочинів» розкрито особливості взаємодії детектива Національного антикорупційного бюро України під час досудового розслідування корупційних злочинів. Та проведенням аналізом встановлено, що детектив НАБУ найчастіше взаємодіє з судом, правоохоронними органами (Генеральна прокуратура України (43,14 %); Національна поліція України (21,57 %); Служба безпеки України (17,65 %); Державна фіскальна служба України (5,88 %), органами фінансового контролю (Державна аудиторська служба (56,86 %); Державна служба фінансового моніторингу України (41,18 %) та експертними установами. Визначено форми взаємодії (процесуальна та непроцесуальна). Спільним результатом взаємодії детектива НАБУ, правоохоронних органів та органів фінансового контролю є: боротьба з корупцією, виявлення причин та умов, які сприяли вчиненню злочину, та протидія злочинам даної категорії. Ініціатором такої взаємодії під час досудового розслідування кримінального провадження виступає детектив НАБУ. Він відповідальний за її налагодження та належну організацію.

У підрозділі 3.3 «Прокурорський нагляд та судовий контроль за діяльністю детектива Національного антикорупційного бюро України» з'ясовано, що прокурорський нагляд у формі процесуального керівництва прокурора САП за досудовим розслідуванням антикорупційних злочинів, яке

здійснюють детективи НАБУ, полягає у: координації діяльності останнього; спрямуванні ходу досудового розслідування; забезпеченні дотримання законодавства при проведенні слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження та інших процесуальних дій, з метою протидії кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці й захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень. Визначено напрями прокурорського нагляду та судового контролю залежно від повноважень детектива НАБУ, які він реалізує.

Автором вдало проаналізовано та класифіковано повноваження слідчого судді щодо здійснення судового контролю за діяльністю детектива НАБУ залежно від процесуальної дії, щодо якої здійснюється судовий контроль.

Крім того, доцільною є пропозиція дисертанта щодо виключення подвійного контролю (слідчого судді й прокурора) за деякою категорією слідчих (розшукових) дій за рахунок обмеження повноважень прокурора САП. Визначено, що в КПК України відсутні часові обмеження для прокурора САП щодо розгляду клопотань, що спричиняє процесуальні складнощі під час погодження клопотань про проведення слідчих (розшукових) дій і заходів забезпечення кримінального провадження та при оскарженні рішень, дій і бездіяльності прокурора САП. Обґрунтовано необхідність запровадження процесуальних строків погодження клопотань і повідомлень про підозру прокурором САП.

У висновках викладені основні підсумкові положення та пропозиції автора, що сформульовані в процесі дослідження.

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації.

Позитивно оцінюючи в цілому зміст дисертації та її автореферат, слід відмітити наявність в них дискусійних питань, недостатню переконливість обґрунтування окремих положень та міркувань дисертанта:

1. Автором запропоновано поняття детектива як службової особи, уповноваженої в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати попередження, виявлення, припинення та досудове розслідування кримінальних правопорушень. І при цьому, зі змісту дисертації вбачається, що детектив є особливим суб'єктом кримінальних процесуальних правовідносин, оскільки уповноважений на здійснення досудового розслідування, так і володіє повноваженнями оперативного працівника. Автор категоричний у питанні можливості одночасного здійснення повноважень слідчого і оперативного працівника у діяльності детектива НАБУ та вважає, що це суперечить положенням КПК. Проте, на думку рецензента, аргументів на користь такої позиції не наведено, що потребує додаткового пояснення при публічному захисті.

2. У підрозділі 2.1 «Повноваження детектива Національного антикорупційного бюро України як суб'єкта кримінальних процесуальних відносин», на основі проведеного інтерв'ювання детективів НАБУ, автор пропонує необхідність закріплення прав детективів, окремі з яких носять надто дискусійний характер. Так, надання права детективу НАБУ на проведення тимчасового доступу до речей та документів, банківської таємниці ... без ухвали суду на підставі постанови детектива (с. 102) є сумнівним і потребує додаткового обґрунтування, адже навіть за умови необхідності реалізації такого права, в законі повинні бути передбачені запобіжники, які могли б запобігти порушенню прав громадян, що можливо здійснити шляхом передбачення виключних випадків проведення такого заходу забезпечення кримінального провадження.

3. Не дивлячись на досить значну емпіричну базу дослідження, яку становлять статистичні та аналітичні матеріали НАБУ зведені дані інтерв'ювання 67 детективів, проведеного протягом 2016-2017 рр., результати

опитування 102 детективів НАБУ у 2017 р., 600 ухвал слідчих суддів Солом'янського районного суду м. Києва, особистий досвід роботи у правоохоронних органах, все ж таки більш репрезентативним були б результати дисертаційного дослідження за умови аналізу та використання інтерв'ювання та опитування не тільки детективів НАБУ, а й прокурорів САП та слідчих суддів, які здійснюють відповідно процесуальне керівництво розслідуванням та судових контроль за процесуальною діяльністю детективів, оскільки переконаний, що позиція щодо досліджених в дисертації проблем при опитуванні прокурорів САП та слідчих суддів суттєво б відрізнялася від думки детективів.

4. На сторінці 131 підрозділу 2.2 дисертації досліджуються проблемні питання при проведенні таких НСРД як зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (проведення лише підрозділами НП України та СБ України) та моніторингу банківських рахунків (неможливість оскарження рішення прокурора про ініціювання проведення цієї НСРД). При цьому, автор лише наводить наукові думки щодо вирішення відповідних проблем та подані проекти змін до КПК України, які ВР були відхилені. Однак, під час публічного захисту хотілося б почути особисту думку дисертанта щодо механізмів вирішення проблем, пов'язаних з проведенням зазначених вище негласних слідчих (розшукових) дій в діяльності детективів НАБУ.

5. На сторінці 179-180 (підрозділ 3.3) досліджено повноваження прокурора САП щодо здійснення прокурорського нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю детектива НАБУ, що на думку офіційного опонента виходить за межі предмету дослідження.

Водночас, висловлені зауваження мають переважно дискусійний характер і в цілому не впливають на наукову та практичну значущість дисертаційного дослідження Р. В. Войтюка.

Науковий рівень роботи відповідає вимогам щодо кандидатських дисертацій.

Висновок. Проведене здобувачем дослідження відповідає науковій спеціальності, за яким воно здійснено, а розкриття окремих питань теорії та практики криміналістики логічно виправдане, є завершеною, самостійною працею, що містить раніше не захищені положення, в якій отримані нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати.

Дисертація оформлена згідно з Правилами оформлення дисертацій.

На підставі викладеного вважаю, що подана до захисту дисертація Войтюка Р. В. за темою: «Детектив Національного антикорупційного бюро України як суб'єкт кримінальних процесуальних правовідносин», відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, що пред'являються до кандидатських дисертацій, а її автор Роман Віталійович Войтюк заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю: 12.00.09 - кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність, за результатами прилюдного захисту.

Офіційний опонент –

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
керуючий партнер Адвокатського об'єднання
«Татаров Фаринник Головка»

О. Ю. Татаров